

KULTURVINKELN

GRATIS KULTURMAGASIN

NUMMER 2 • 2016

WWW.KULTURVINKELN.SE

Från tributeband till pirater

Rapporter från Queenie, Umefolk, Littfest och House of Metal

Robotkamp i Umeå

Vi var med när vinnaren korades

En annan bild

Konstnären Tomas Ponga undviker stereotyperna

Kultur • Musik • Teater • Festival • Arrangemang • Bild

I detta nummer av Kulturvinkeln skriver vi bland annat om konstnären Tomas Ponga (sidan 42).

FOTO: BERNT LUNDQVIST

REDAKTION KULTURVINKELN

Redaktör och ansvarig utgivare:
Elin Larsson

Redaktion:
Elin Larsson, Bernt Lundqvist,
Marlene Holmgren, Ronnie Berg
med flera.

Skribenter i detta nummer:
Elin Larsson, Sally Danielsson,
Sandra Mattsson, Gunilla Moraeus,
Mikael "Big Papa" Bergström, Ronnie
Berg, Emelie Klein, Marlene Holm-
gren, Torbjörn Vikström

Fotografer i detta nummer:
Marlene Holmgren, Sally Danielsson,
Hanna Rindeskog, Ronnie Berg med
flera

Övriga medverkande:
Tina Vesterlund, Hanna Rindeskog,
Emelie Klein, Jani Perkiö

Foto omslag:
Marlene Holmgren

Sättning och produktion:
Peter Öberg

Tryck: Tryckeri City, Umeå 2016

Distribution:
Magasinet distribueras på väl-
sorterade platser runtom i Umeå
med omnejd samt som pdf via
www.kulturvinkeln.se.

*Kulturvinkeln produceras av
Kulturens Bildningsverksamhet i
samarbete med Kulturföreningen
Kretsen och finansieras med stöd
av Arvsfonden.*

*Kulturvinkeln är en politiskt och
religiöst obunden tidning helt
inriktad på kultur.*

Kontakt: info@kulturvinkeln.se
www.kulturvinkeln.se

KULTURVINKELN

Uppföljarens många ansikten

Det här med att göra en uppföljare. Ofta hör man om tvåan att ettan var bättre. Första "Matrix" var bättre än andra, tycker till exempel många. För Federico Fellini blev pressen att följa upp den obeskrivligt stora succén "La dolce vita" så stor att den enda film han mäktade med att göra efter detta var "8 1/2" – en film om en regissör som inte riktigt vet hur han ska följa upp en stor hit. George Lucas gjorde istället så att han släppte Star Wars i en ordning som gör att ingen riktigt kan säga vilken film som är ett, två eller fyra heller för den delen. Vår nye skribent Torbjörn Vikström efterlyser däremot fler uppföljare och i hans artikel "En efterlängtd kulturgenre" (sidorna 18-19) får vi läsa om genren cyberpunk.

Ett annat koncept är att följa upp någon annans karriär och på sidorna 34-35 skriver vi om konceptet tributeband, något vi fick stifta bekantskap med då Queenie gästade Umeå.

För andra går det så bra att de fortsätter år efter år efter år och i det här numret besökte vi de två 10-åringarna House of Metal (sidorna 10-11) och Littfest (sidorna 16-17).

För egen del satsar vi på att bli en riktig långkörare och vi tänker då snarare på något i stil med kultserien Dr Who än på den något Stockholms-

smogiga filmserien Beck. Vi är i detta nummer därför även stolta över att kunna presentera en rad nya skribenter, däribland de två nya krönikörerna Ronnie Berg (sidorna 20-21) och Mikael "Big Papa" Bergström (sidan 26).

Vi slår även ett slag för poesin och prosan genom att presentera ett nytt stående inslag i tidningen (sidan 4). För vår autograffägare Jani Perkiö har det varit en aktiv period sen vi mötte honom förra gången och på sidan 33 kan du se vilka han mött sen sist. Detta och mycket annat hittar ni i vårt andra nummer och vi hoppas att det ska vara en värdig uppföljare.

ELIN LARSSON
REDAKTÖR

FOTO: IDA RENSTRÖM

Innehåll i detta nummer:

4. Serier och Poesi & prosa • 5. Umefolk i bilder • 6. Syskonen Sport, Nöje och Kultur • 8. Känslöfylld utställning • 10. Jubilerande House of Metal i bilder • 12. Musiken är budskapet • 16. Littfest – bland gubbar, guldorn och flickrum • 18. Cyberpunk • 20. Sympathy for the devil • 22. Robotkamp på universitetet • 24. Robottävlingens fader berättar • 26. The Blue Highway • 27. Musikaliskt vänutbyte • 28. En givande resa • 32. Spretig och tystlåten festival • 33. Fotboll, Stockholm och Go'kväll • 34. Den eviga musiken • 36. Med djur och natur i fokus • 42. Utmanar turistbilden

Plupp av Tina Vesterlund

Livet enligt Sofia av Hanna Rindeskog

Poesi och prosa

Att komma till insikt – om hörapparat

Rapport 8 april 2013.
Man meddelar att det idag är romernas nationaldag.
”Ingen flagga hittades vid Romska Kulturcentret i Malmö. På Kulturhuset hittade man dock den romska flaggan.”
Förunderligt att man rapporterar om detta på Rapport! Stor förvirring hos den hörselskadade till dess hon inser att hon hört fel på t och s!

Den blivande politikern

Mormor och två barnbarn, fem och fyra år, sitter på golvet och spelar ”Finns i sjön”. Mormor kan inte reglerna. Storebror försäkrar att han kan reglerna.
Då spelet är slut har lillebror redan avvikit. Storebror föreslår att han tar hand om de två spel, som lillebror vunnit. Mormor protesterar. Vore ju mer rättvist att hon fick de två. Storebror har nämligen 14 vunna spel medan mormor bara har åtta.
Storebror avslutar diskussionen med ett storsint: ”Vi tar var sitt”.
GUNILLA MORÆUS

Umefolk i bilder

Greetings from India

FOTO: ELIN LARSSON

Årets Umefolk bjöd på en fullspäckad helg. Kulturvinkeln var där och dokumenterade festivalen i bilder. Så här såg det ut.

Derya Tezcan

FOTO: ELIN LARSSON

FOTO: ELIN LARSSON

Saitenstreich

Fredrik Hangasjärvi, Guld och silver – rikspelmän från norr

Kate in Kettle

FOTO: MARLENE HOLMGREN

FOTO: MARLENE HOLMGREN

Markus Falk och Svante Lindqvist, Guld och silver – rikspelmän från norr

Ye Banished Privateers

FOTO: ELIN LARSSON

Syskonen Sport,

I en stad alldeles nära dig bor de tre syskonen storebror Sport, mellansyskon Nöje och lillasyster Kultur. För sin omgivning ter de sig ibland så pass lika att man ofta blandar ihop dem. Men trots detta finns det skillnader som gör att de tre syskonen, precis som alla andra syskon, allt som oftast råkar i luven på varandra. Innan vi fortsätter denna berättelse ska det dock för tydlighetens skull sägas att det kan hända att det här och var i denna skildring lyser igenom att detta trots allt är lillasyster Kulturs tidning. Något vi här får ha överseende med.

I ett väl tilltaget hus med många rum för olika typer av fysiska aktiviteter bor storebror Sport. Han är den rike och tävlingsinriktade av syskonen och vill vara störst och bäst. Samtidigt poängterar han ofta att han bara gör detta för att det är kul och att det är den personliga utvecklingen som är det viktigaste. Han säger sig även värna om hälsan, något mamma Fritid och pappa Kommun gillar och därför ger de honom mer pengar så att han kan ta hand om stans alla unga. Det är därför Sport är den rike av syskonen. Det sticker lite i ögonen på den ständigt fattiga Kultur och de brukar därför tvista om detta. Kultur tycker då att Sport glömmer bort den psykiska sidan av hälsa medan Sport tycker att tränar man bara tillräckligt hårt löser det sig nog både med

det fysiska och det psykiska, och Kultur muttrar lite surt innan hon återgår till sin bok.

Vill vara till lags – ibland

Mellansyskon Nöje är den glada och bekymmerslösa men också slösaktiga av de tre syskonen. Hen flyttar runt i stan och tar med jämna mellanrum stora, något oövertänkta, lån för att finansiera sina nya hyres- och bostads-rätter där hen planerar att starta sitt senaste storslagna projekt som hen tänker ska dra in storkovan. ”Sport är också nöje” tycker storebror och som ett sant mellansyskon vill Nöje då vara till lags och ger storebror två eller tre barer där Sports kompisar kan hänga. På samma sätt tycker Kultur att hon och Nöje kan samarbeta så att Kultur kan ha någonstans att arrangera sina olika aktiviteter och Nöje kan få fler besökare till sina olika tillhåll när Kulturs kompisar kommer på besök. Då blir Nöje däremot ofta dumsnål och tycker att i så fall får Kultur och Kulturs vänner minsann betala för sig! Något som Kultur sällan har råd med.

I sin strävan att tilltala både Kultur och Sport arrangerar Nöje med jämna mellanrum olika talang- och musik-tävlingar. Något som vare sig Sport eller Kultur är jätteförtjusta i eftersom det framförallt är de två som inte drar jämnt men de låter henom hållas. Oftast går det ganska knackigt för Nöje med de olika projekten och i perioder, då hen inte riktigt vet var hen ska ta vägen, återvänder hen till den trygga borgen Folkets hus.

Sport, kultur och kommun

Lillasyster Kultur är däremot den högljutt revolutionerande och uppro-riska bohemen i syskonskaran. Hon är passionerad i alla sina intressen och bor i olika små lokaler som passar för vart och ett av hennes olika aktiviteter och intressen. Hon är ständigt luspank och vråkningshotad och pappa Kom-mun försöker med jämna mellanrum

få henne att flytta in i det stora nya Kulturhuset som enligt honom kan bli ungefär som Folkets hus är för Nöje. Det håller däremot inte Kultur med om eftersom hon tycker att Kulturhuset mest bara är ett stort och opersonligt

schabrak som inte har tillräckligt mycket själ för att rymma hennes alla olika aktiviteter. Hon tycker också att om Sport och Nöje ska ha en massa olika lokaler, borde väl hon också få det. Det tycker däremot inte pappa Kommun som plötsligt insett hur tomt det börjar bli i plånboken.

”Sport är också kultur!” utropade Sport när Kultur 2014 skulle få ta riktigt mycket plats i Umeå. Något som Kultur inte nödvändigtvis höll med om. Hon är överhuvudtaget ganska trött på alla som utnämner sig själva till kultur för att få ta plats på hennes bekostnad, men pappa Kommun gillar ofta Sport mer än Kultur och tyckte därför att: Så fick det bli! Det kunde ju även vara en bra lösning eftersom Kultur då kan öva hos Sport så att de kan spara pengar genom att lägga ner den där musik-scenen och teatern i stan. Sen kunde hon väl även sluta bre ut sig över precis hela stan den där kvällen i början av sommaren varje år. En gång till gick det väl för sig men sen fick det vara

Nöje och Kultur

nog. Något Kultur högljutt proteste-rade mot och menade inte alls skulle fungera, ingen skulle få för sig att be Sport att träna simning på teatern men då tyckte pappa Kommun att det fick vara nog och att Kultur väl kunde använda sin fantasi. Kultur vet dock att skilja på storebror Sport och pappa Kommun och så mycket plats snodde nu inte Sport, det var inte det som gjorde henne arg. Utan det var mer det där med att de la ner hennes hus och arenor just efter att de lovat att satsa extra på henne.

Kulturig sport

I sin tur verkar lillasyster Kultur ibland tro att hon ska klara sig bättre om hon tar med sig storebror Sport på ett hörn. Ett sådant exempel är Västerbottens-teaterns föreställning Istid. Resultatet är en något märklig mix där storebror Sport helt anpassats till lillasyster Kulturs ramar och spelregler. Vi möter här en ung kille som pressas hårt av sin mamma, som är den som egentligen är engagerad, och tränaren som lika gärna hade kunnat heta Krav. För att leva upp till förväntningarna tar killen hjälp av sin gamla knattetränare och får börja träna de yngre spelarna och hittar där-med tillbaka till spelglädjen. Den som fanns på nivån innan kraven kom in i bilden och som är väldigt viktig, ja rent av viktigast, för lillasyster Kultur. När knattetränaren och tränare Krav sen går ihop rasar allt och den unga killen börjar ta dopningspreparat. ”Mamma Ambitiös” upptäcker saken och tycker att: Det här var ju inte alls bra! och förstår plötsligt att hon pressat sin son alldeles för hårt. Killen som inte vill spela längre slutar och de lever lyckliga i alla sina dagar.

Det är en oerhört ”kulturig” före-ställning om sport vilket blir märkligt. För genom att satsa på en föreställ-ning om sport hoppas Kultur nå en ny sportintresserad publik, men med en föreställning som behandlar sport utifrån Kulturs värderingar. Resultatet

är att föreställningen skjuter dubbelt ut ur mål och missar både sport- och kulturpubliken. Som en kvinna ur publiken med bakgrund i sporten kärnfullt konstaterade: Jag hade velat att det fick några följder att han tog dopning.

Storebror Sport hatar dopning! Över allt annat, den förstör allt Sport tycker sig handla om. För lillasyster Kultur är detta däremot inte så viktigt. För henne är känslorna, personlighetsut-vecklingen och rätten att vara den man är, att till och med få vara inte bäst, det viktiga.

Att vara eller inte vara – politisk

Gemensamt för Sport och Nöje är att de inte vill kännas vid grannen Politik som däremot råkar vara en av Kulturs bästa vänner och det är därför också här som bråken brukar rasa mellan de tre syskonen. Det syns framför allt under stora event så som OS och Eurovi-sion Song Contest då storebröder och mellansyskon från världens alla länder träffas för att ha okontroversiellt kul ihop. Det blir oftast kontroversiellt.

Senast ut i denna debatt var Nöjes stormöte Eurovision Song Contest som i år hölls i Sverige och där temat var Come together. Trots detta hade jippet redan på förhand kritiserats för att bland annat samiska flaggan inte varit tillåten att ha med sig i publik-havet. Något som kom upp till debatt eftersom den samiska artisten Agnete nu tävlade för Norge. Anledningen var enligt Sveriges Radio att Nöje ville undvika politiska budskap och sam-tidigt som hen sa detta sände hen ut ett budskap om att sådana som samer, palestinier, walesare och andra poten-tiellt kontroversiella grupper inte är välkomna i sällskapet.

För samtidigt som Sport och Nöje sä-ger att de inte vill vara politiska tar de politisk ställning. Man kan nämligen inte utifrån en politisk fråga bestämma sig för att vara opolitisk eftersom detta per automatik innebär att man tagit

ställning till den politiska frågan. Att bestämma sig för att utesluta de flaggor eller andra saker som kan tänkas vara kontroversiella är dessutom att ställa sig på förtryckarländernas sida och Nöje och Sport gör sig därmed även till den tysta massan som står och ser på utan att ingripa från skolgårdens

mobbing. Något Kultur menar är något att skämmas riktigt ordentligt över och i år lyckades hon och kompi-sen Media övertyga Nöje om att tillåta fler flaggor.

När det gäller Sport är principen densamma men det handlar istället oftast om OS och att storebrodern de är hos av olika anledningar glömt bort sådant som mänskliga rättigheter, inte sällan i samband med förberedelserna av det stundande stormötet. Något som alltid upprör lillasyster Kultur som skriver långa artiklar på olika kultursidor för att påminna storebror om saken. Storebror brukar dock sällan lyssna utan tycker precis som mellan-syskon Nöje att ”jag sysslar inte med politik” och så där håller de på ungefär vart fjärde år utan att någonsin komma överens.

ELIN LARSSON

Känslofylld utställning

Kännbart är utställningen som vill öka förståelsen för dövblinda

Utställningen Kännbart vill öka medvetenheten om hur det är att leva som dövblind, och för att besökarna själva skulle kunna prova på hur det kan vara att vara dövblind eller döv med synskada (Ushers syndrom) fanns det hörselkåpor, glasögon och ögonbindel. För att på bästa sätt kunna ta del av utställningen rekommenderades det att man var två personer som gick tillsammans så att den ena vännen kunde prova på att vara dövblind medan den andra ledde en runt.

Utställningen var tvådelad och visades både på Väven och på Västerbottens museum. På Väven visades märkvärdiga figurer med päls och klor. På en vägg fanns det ett delvis tredimensionellt motiv av en dam med hundar i

koppel i en skog som man kunde känna på för att upptäcka känslan av tyg, päls, trä och metall.

På Västerbottens museum fanns ett träd som urholkats medan man byggt en harpa på utsidan så att man nu kunde ligga i trädet och känna ljudet strömma (som vibrationer) i kroppen medan någon spelade på harpan. Rena rama massagen!

Det fanns även en stol med ett svart myggnätsdraperi kring som dämpade ljuset. Framför stolen fanns i sin tur ett bord med olika föremål som man med förbundna ögon fick känna på och försöka identifiera, det fanns bland annat ett utlagt kortspel, en slö kniv och ett träd mitt i bordet samt två stora skulpturansikten som man fick känna på.

Tar musten ur en

På museet fanns även ett rum med tavlor med blindskrift och flera olika bilder i relief där man kunde känna vad bilden visade. I filmrummet visades samtidigt en film om en dam som berättar om sin dövblindhet och hur det är att leva med detta.

Allt som allt var det en spännande upplevelse som dock tar musten ur en just eftersom man inte får använda alla de sinnen man har. Det var en lärorik stund och man ges en ökad förståelse för hur en dövblind lever sitt vardagliga liv. Samtidigt var det även en något skrämmande upplevelse att utan att höra något ledas i blindo och inte veta vad man hade framför sig eller vad man satte handen i.

TEXT & FOTO: MARLENE HOLMGREN

Jubilerande House of Metal i bilder

ILLUSTRATION: HANNA RINDESKOG

En gång om året slår Umeå Folkets Hus upp sina dörrar till ett Mecka för metalheads att avnjuta tyngre musik.

House of Metal firade i år sitt tionde år och för att vara ett jubileumsår kändes det allmänt lite lamt, det fanns inte riktigt något jubel i jubileumsåret. Så var det en etablerad festival som börjar måla in sig en aning i ett svart hörn, som nu gick av stapeln? Nej, men årets lineup lyckades till exempel inte locka till sig den metalälskande lokala taxichauffören, inte heller reste journalisten som specialiserat sig på denna typ av musik hit.

TEXT & FOTO: **SALLY DANIELSSON**

Raubtier**Naglfar****Satyricon**

Battle Beast, bandet med den coola sångerskan men för övrigt såg grabbarna ut att komma direkt från reploken i källaren. De är charmiga på sitt sätt.

Raised Fist, den tyngre musikens variant på Hoffmaestro. Det är bandet som nästan aldrig är stilla, mycket liv och rörelse.

Avsluta festivalen fick bandet **Vanity Insanity** göra, som med sin trogna skara öste loss i familjär stämning i Studion.

Musiken är budskapet

Marcus Eriksson åter aktuell med sitt band Ninedee

Musik är en fundamental del av Marcus Erikssons liv. Förut strävade han efter att musiken skulle vara en inkomstkälla men nu har han ett fast jobb helt orelaterat till musik.

– Det är klart man vill kunna leva på sin konst, men det viktigaste är ändå att få ut sitt budskap och att utvecklas.

Vanligtvis håller han på med musik minst en timme om dagen och på helgerna kan det bli hela kvällen och natten. Det kan vara allt från att komponera till att lira gitarr eller trummor. Oavsett vad så håller han igång musicerandet dagligen.

– Det hade kunnat vara något annat än musik dock. Musiken är ett verktyg för uttryck snarare än ett självändamål. Det hade fungerat lika bra med bildkonst till exempel.

Men det blev musik. I en tid av utanförskap under uppväxten i Umeå hittade Marcus nämligen tillhörighet i den lokala punk-och hardcore-rörelsen.

– Även idag är jag med i ett kängpunk-/hardcoreband i Umeå, som heter Whidunder. Det var ett ganska naturligt steg från hardcore till Ninedees hårda elektroniska musik.

Namnet Ninedee kommer från 9D, Marcus klass i högstadiet. Marcus utsattes för psykisk och fysisk misshandel under flera år i grundskolan och allra värst var just avgångsåret.

– Jag kände att jag behövde göra något med det, jag har haft stora utmaningar med vad jag varit med om. Ninedee handlar inte lika mycket om

musik som att vara ett ramverk för sorg, ilska, glädje, allt där jag, de andra medlemmarna och vem som helst egentligen kan fylla ramverket. Det har varit otroligt viktigt för min egen terapi.

Marcus musiksmak är varierad men består av rätt smala genrer. Han spelar fortfarande punk och hardcore och var med i ett elektroniskt popprojekt tills tidsbrist sakta ströp planerna. Black metal är favoriten, och nu har han startat ett sådant projekt.

– Det är en helig stil för mig, jag har väntat 20 år och nu känns det som läge för det. Det blir bara några låtar och jag vet inte om det blir ett enpersonsprojekt eller om fler blir inblandade. Men det blir trevligt!

Krävande att skriva musik

Marcus musikengagemang brukar utmynna i få band och ett flertal projekt. Det som skiljer projekt och band åt är att projekten bara är planerade att existera under en kort period. Ett exempel är ”Det vita bruset” – åttabits-musik som emulerar ljud från gamla goda Commodore 64 – där han släppte några singlar som efter den sista togs bort från alla plattformar för att samlas ihop i en enda skiva innan projektet avslutades. För tillfället ligger han dock lite lågt med projektverksamheten.

– Just nu är det Ninedee som är i fokus eftersom vi håller på med en ny platta.

Den kreativa processen beskriver Marcus som ganska seg. Det är svårare att jobba med det som ligger närmast

” Det har gått så långt att jag har lagt Ninedee på is tidigare för att jag inte pallar att skriva låtar, det är känslomässigt jobbigt. Då får man jobba med annat under en period.

hjärtat och han får jobba hårt med att hitta gränsen där han kan känna sig nöjd och gå vidare med ett verk.

– Nya fullängdaren har tagit... jag vågar inte säga hur många år. Just Ninedee tar tid, det är ju ett långtgående projekt som fungerar lite som en ventil. Det har gått så långt att jag har lagt Ninedee på is tidigare för att jag inte pallar att skriva låtar, det är känslomässigt jobbigt. Då får man jobba med annat under en period.

Men nu är de tillbaka. På det nya fullängdsalbumet har de en ny gitarrist som tidigare främst varit inblandad i popprojekt.

– Det påverkar soundet förstås, den här plattan är ganska lättlyssnad. När vi spånar idéer drar det lite åt pophållet även om Ninedee-känslan förstås är kvar. Och budskapet, det som Ninedee står för, det förändras aldrig.

"Alla är tiopoängare"

Det arvsfondsfinansierade projektet RTSI – Rätten Till Sin Identitet, som

Vi träffar Marcus Eriksson från Ninedee i kulturhuset Grå villan, och pratar om allt från kommande plattan till småstadsmentalitet. Vi har också äran att träffa hans sambo Ulrika.

FOTO: RONNIE BERG

belyser och bekämpar diskriminering av personer med subkulturell tillhörighet, ligger Marcus varmt om hjärtat och han har själv varit med och engagerat sig i projektet.

– Det är viktigt att man ska få vara som man vill. Alla är vi tiopoängare. Jag blir bara besviken och ledsen när jag hör om allt folk blir utsatta för.

Låten som Ninedee bidrog med – ”Jag älskade er av kärlek en gång” – handlar om utanförskap, inskränkthet och att inte längre älska folk av kärlek utan av medlidande.

– Jag kommer aldrig ge upp hoppet om de här frågorna, men ibland blir man ju ändå uppgiven. Låten gestaltar också det, att för en stund känna hopplöshet.

Ninedee har samarbetat med RTSI-deltagaren Robin Lilja, som också bor i Piteå, för att skapa en musikvideo till låten. Till sin hjälp har de haft studenter från lokala Musikhögskolan.

– Det har gått jättebra. Jag blev otroligt glad och stolt när RTSI frågade om Ninedee ville bidra till projektet med en låt. Jag tror jag tänkte efter i kanske en sekund innan jag tackade ja.

I videon är tejpade munnar ett återkommande visuellt tema som symboliserar konfliktträdsla och passiviteten som låter kränkningar stå oemotsagda. Eller som första raderna i låten uttrycker det: ”Tystnad byts ut mot tystnad; hat byts ut mot hat.”

I och med den känsliga historien bakom Ninedees namn har Marcus tidigare i karriären inte haft för vana att prata öppet om namnets ursprung.

– Men i och med RTSI-projektet känner jag att det fyller en funktion att berätta om det. Om det finns en enda person som känner igen sig i min situation och finner stöd i den här artikeln så är det värt det.

Marcus föddes i Piteå men växte upp i Umeå, där hans dialekt skilde honom från resten av klassen och utmynnade i ett utanförskap. När han hittade och engagerade sig i straight edge hardcore-rörelsen blev han återigen utsatt för påhopp och kränkningar.

– Från ett utanförskap till ett annat, kan man säga. Men hardcore var kanske mer accepterat av allmänheten, det var ett ”coolare” utanförskap där man ändå hörde hemma tillsammans. Klart man fick skit för att man inte

” ... hardcore var kanske mer accepterat av allmänheten, det var ett 'coolare' utanförskap där man ändå hörde hemma tillsammans. Klart man fick skit för att man inte drack eller åt djur, för det var annorlunda.

drack eller åt djur, för det var annorlunda. Redan när vi definierat något som ”normalt” har vi gått vilse. Umeå Hardcore blev på ett sätt min räddning och har format mig till den person jag är idag.

Småstadsmentaliteten

Många frågor leder så småningom in på ämnet småstadsmentalitet. Marcus beskriver fenomenet som en bubbla av särskilt starkt rotade traditioner och normer som sällan ifrågasätts eller utmanas, vilket gör att den som går emot dessa ofta hamnar utanför.

– Det här är ett problem överallt, men det är särskilt påtagligt på mindre orter. I storstäder finns en större mångfald som rymmer fler former av uttryck och ökad acceptans för normbrytare.

Marcus berömmar Piteå för den konstkultur som finns, men medger att det inte är den bästa staden för ett band som Ninedee.

– Ninedee är kanske inte den musikstil som välkomnas mest, vi hade en spelning med Chaos All Stars i Piteå för några år sedan men annars spelar vi inte alls mycket på hemmaplan. På små orter blir det ofta så, att alla stilar inte riktigt kommer fram, och det är väldigt synd.

Utöver själva den musikaliska stilen är Ninedee ett band med starka åsikter angående ämnen som monarki, religion, elitism, feminism, samt både djurens och människornas rättigheter.

” Jag vill fortfarande, när jag lägger mig om kvällen, känna att 'fan, idag har jag lärt mig nya saker, utvecklats som person och gjort bra grejer'. Jag vill utvecklas hela tiden, det är det jag strävar efter.

– Klart att det kan bli en intensivare dialog i en liten ort med starka traditioner och normer.

I sitt engagemang för rättvisa har Marcus ofta hamnat i diskussion med andra, vänner såväl som främlingar, och han tycker det är skrämmande att han ibland anklagas för att störa friden på grund av att han konfronterar kränkande uttalanden.

– Det ska man dock vara beredd på, när man hanterar de här frågorna. I alla värsta fall kan det kosta en vänskap. Det händer förstås inte så ofta. Men det är priset man får vara beredd att betala. Vi måste ta hand om varandra. Jag kan aldrig tänka mig att hålla käften när jag tycker något är fel, så länge jag kan föra en saklig diskussion. Jag har inte alltid rätt men man ska kunna prata om saker.

Marcus berättar om hur männis-

TIPS FRÅN MARCUS

- 1: Skippa TV i hemmet – då får du mer tid och mindre influenser från medias stereotyper.
- 2: Bli blodgivare om du kan – det gör inte ont, går väldigt fort och är en väldigt god gärning.
- 3: Prova nya saker – du kan lära dig något oväntat och du utvecklas som människa.
- 4: Var aldrig passiv i situationer där någon blir illa behandlad. Säg ifrån och ta konflikten!

kor sagt kränkande saker och vågrat förklara sin tanke bakom den när den ifrågasatts, samt hur småstadsmentaliteten möjliggör den trångsyntheten.

– Det är mycket jargong, folk vill inte sluta säga kränkande saker för att man ”alltid har gjort så här”, eller vill inte säga ifrån till någon för ”han är ju som han är”. För mig är det så främmande. Varför vill man inte släppa in något nytt, tänka om, och utvecklas som människa?

Att utvecklas är meningen med livet för Marcus och kring frågan var han vill vara om tio år handlar det varken om pengar, karriär eller berömmelse.

– Jag vill fortfarande, när jag lägger mig om kvällen, känna att ”fan, idag har jag lärt mig nya saker, utvecklats som person och gjort bra grejer”. Jag vill utvecklas hela tiden, det är det jag strävar efter.

Det senaste projektet på ämnet att utvecklas och testa saker är att Marcus och hans sambo Ulrika håller på att ta jägarexamen.

– Det tycker folk är lite konstigt, eftersom vi inte äter djur, men det handlar inte om att skjuta vilt utan om att lära sig något nytt.

Tillbaka till Umeå

Snart kommer Marcus flytta till Umeå, vilket han är exalterad över även om det inte är ett nytt ställe för honom på något sätt. Han har ju vuxit upp här och ofta besökt staden.

– Det är en annan atmosfär i Umeå, man blir peppad bara av att hänga här för att do-it-yourself-kulturen är så stark. Allt är möjligt, det konstnärliga är en sån stor del och det kommer fram på ett helt annat sätt än i Piteå.

Samtidigt vill Marcus slå ett slag för kulturen som finns i Piteå.

– Musikhögskolan och Framnäs folkhögskola till exempel, det finns fantastiska möjligheter för unga musiker i Piteå även om det inte är staden för just min stil. Det finns väldigt drivna konstnärer i Piteå som ordnar saker och det är jättekul att se. Acusticum har vi också, där arrangeras otroliga spelningar. Arrangörsandan i Piteå är underbar. Nu har de också fått ett kulturhus, Kaleido, och jag hoppas det kan göras bra saker där. Jag önskar allt gott för Piteå.

EMELIE KLEIN

Att återskapa det förflutna

Flickrummet – Utopier och skrymslen

Barnböckernas barnbok – Pippi Långstrump – på meänkieli

Shakespeare – språklust och skådespel

FOTO: HANNA RINDESKOG

Littfest – bland gubbar, guldkorn och flickrum

H elgen den 17-19 mars var det för tionde året i rad dags för Littfest i Umeå att slå upp dörrarna till Folkets hus. Teman för i år var "Krig, migration och fristad" samt "Romer och resandefolk" men som vanligt bjöd festivalen på en betydligt större bredd än enbart det som utlovades inom ramarna för temana. Serier, poesi, spel, skönlitteratur, Shakespeare, feminism och barnlitteratur – oavsett vad man föredrog så fanns det något seminarium att besöka och om inte annat en massa bokbord att utforska.

En av årets bättre diskussioner bjöd programpunkten "Flickrummet – Utopier och skrymslen" på. Här diskuterades flickors plats i litteraturen, filmen och på teaterscenen och de dubbla roller flickor har som det traditionella offret i berättelsen men också det krav som nu finns på flickor om att de ska

våga ta plats och ta för sig. Detta samtidigt som de själva får ta på sig skulden då de visar på att det inte funkar. Vi bjöds även på ett kortare utdrag ur en av scenkonstkollektivet PotatoPotatos föreställningar om femininitet som gjordes i samband med projektet "I den bästa av tjejräldar". Mycket intressant sades men fränsett konstaterandet att kvinnor i litteraturen nu börjar trotsa sina traditionella offerroller och istället börjar prata tillbaka var det inte mycket nytt som togs upp och inga konkreta vägar till förbättring lades fram.

Årets gubbigaste programpunkt bjöd däremot Börje Ahlstedt på då han läste delar ur nyöversättningen av Shakespeares "Stormen" och "Cymbeline". Så länge han och översättaren Jan Ristarp höll sig till "Stormen" gick det bra men av allt som gick att välja ur "Cymbeline" valde Ahlstedt och Ristarp att läsa

upp Posthumus monolog där denne fördömer kvinnan. Detta ackompanjerat av lika gubbiga anekdoter som i bästa fall handlar om Ahlstedts egen förträfflighet och i värsta fall om hur han till publikens jubel, i en av sina roller, våldtog en kvinna över scenen. Detta utan att komma fram till särskilt mycket mer än att Peter Stormare blev sur. Kanske var detta, med tanke på de två skådespelarnas relation till varandra, den viktigaste poängen för Ahlstedt men någonstans blir det för mycket även för den mest överseende feministen i publiken och i det läget vinner Stormare undertecknads poäng.

Intressant om ett språks status

Årets guldkorn var däremot programpunkten "Barnböckernas barnbok – Pippi Långstrump – på meänkieli" som, bland de seminarier jag hann besöka, bjöd på den mest intressanta

diskussionen. Kerstin Tuomas Larsson och Tuula Uusitalo samtalade här kring hur det var att översätta Pippi Långstrump till meänkieli och hur vi höjer statusen för det tidigare enbart talade språket som skriftspråk.

– Ska man höja ett språks status måste man börja med de små barnen. Inte som vi har haft det i skolan sedan -79 att de börjar där, 45 minuter i veckan. Det är för lite, det är ju ingenting, menade Kerstin Tuomas Larsson.

Det diskuterades även att det faktum att det tidigare ansetts fult att prata meänkieli fortfarande kan vara en försvårande faktor i arbetet med att höja språkets status. Som exempel berättade Kerstin Tuomas Larsson att hon, trots att Pajala får minoritetsspråkspengar, inte fått några bidrag från Pajala kommun för de diktsamlingar hon skrivit på meänkieli medan hon däremot fått bidrag från Stockholm.

– I Pajala tycker de att "nä, först får ni bekosta en utgivning själv sen kan vi köpa några böcker" och "Pajala är en kulturkommun" – de går ut med det – och att sen bli behandlad så där. Jag har nån gång känt mig ledsen, för de borde ju ha ett intresse. Och när jag kan få pengar från Stockholm men inte från min egen kommun.

– Det kanske är för att de som styr i Pajala själva är 40- och 50-talister och inte vill erkänna språket ännu, resonerade Tuula Uusitalo.

Kerstin Tuomas Larsson berättade också om hur de i hennes barndomshem pratade svenska i huset och med hunden medan de i stallet pratade meänkieli med korna.

– Men då hette det finska – suomenkieli. Det här meänkieli, det hittade de på under 80-talet, varför vet jag inte. Man sa ju tidigare tornedalsfinska. Även om det fortfarande finns

mycket kvar att göra ser de framsteg i utvecklingen och Tuula Uusitalo berättade om hur hon ser på sina gymnasieelever att de inte längre är lika avigt inställda till meänkieli som tidigare elever varit. Även Kerstin Tuomas Larsson ser en utveckling inom utbildningsvärlden.

– Det finns ju en utbildning här i Umeå och förra ansökningsperioden, i våras, då var det 150 sökande. För två, tre år sen var det 35 stycken, berättade hon.

Och för Tuula Uusitalo var svaret på frågan om hur vi höjer statusen på meänkieli som skriftspråk given:

– Vi skriver fler böcker förstås och kanske framförallt barnböcker men även andra böcker och sen även att man pratar språket hemma.

ELIN LARSSON

Cyberpunk 2077

Cyberpunk

En efterlängtd kulturgenre

Är det inte dags för en ny kultur-
era? En era av och med en
ny frisk kulturgenre. Den jag
tänker på är dock inte så ny eftersom
den började manifesteras redan under
1980-talet.

Jag vill minnas tiden sedan 1970-
talet och framåt, då vi alla blev medie-
vågsöversköjda av fantasy och science
fiction, eller sci-fi. Jag tänker då
framförallt på flerfilmssatsningar som
började med Star Wars och sedermera
följts av bland annat The Matrix, Lord
of the Rings och Harry Potter. De flesta
av dem kom runt millennieskiftet och
det var ju ett tag sedan. Filmindustrin
har liksom legat lågt på den fronten.
Många av oss väntar nog på nästa stor-
satsning av dessa tunga filmtrilogier,
gärna med modernt nytänk. De som
blivit less på fantasyns svärd och sköld
och "vanlig" sci-fi kan nu glädjas åt den
nya genren som håller på att ta form.
En genre som först tog sig skepnad som
en litterär subgren av sci-fi, där några
författare särskilt kan nämnas.

En av dessa heter William Gibson
och var för övrigt också en visionär
som förutsåg internet och myntade
uttrycket för en tredimensionell sådan
– cyberspace – i sin bok Neuromancer
som han skrev på en gammal skriv-
maskin då han i övrigt inte visste så
mycket om datorer.

Köttrymden

I boken växer det fram en gatuattityd
där "gatan" hittar lösningar för olika
saker urbana människor emellan.
Med denna attityd följer bland annat
slang, frisyryr, klädmode, subkulturer,
implantat och cyberrymden. Dessa
element utgör ett helhetsintryck kallat
cyberpunk.

I William Gibsons värld är cyber-
rymden en elektronisk dimension, en
3D-matris med linjer, rutnät och geo-

metriska objekt bestående av ljusen-
ergi som byggts upp av programmerare
och som drivs av jordens alla datorsys-
tem. Dessa objekt symboliserar bygg-
nader och företag i vår värld så som vi
är vana att se dem i verkligheten, även
kallat "köttrymden". Användare och
hackare eller "deckers" kopplar upp
sina medvetanden från sina implantat
till sina datadecks via kontakter, data-
jack och kablar. Datadecken är i sin tur
kopplade till cyberrymden.

Teknologin digitaliserar medvetan-
det och personifierar det digitala jaget
– avataren. Den nu levande avataren,
styrd av hjärnans medvetandevä-
gor, kan med viljan projicera sig in i
cyberrymdens globala nät och utsätta
företagsstrukturer för hacking. Ju olag-
ligare, desto större risk för straffande
nätvärk!

Analoga och digitala rollspel

Neuromancer gavs ut 1984 och är del
ett i en trilogi som utspelar sig i en
värld där de amerikanska östkust-stor-
städerna vuxit så pass mycket att de till
slut vuxit samman och här kallas "The
Sprawl" – myllret. De efterföljande
böckerna heter Count Zero och Mona
Lisa Overdrive.

Den amerikanska spelmakaren
Mike Pondsmith blev så imponerad av
William Gibsons verk att han började
jobba på penna-och-papper-rollspelet

GATANS REGLER

"Gatans" regler så som de formuleras av
karaktären Ripperjack i penna-och-pap-
per-rollspelet Cyberpunk 2.0.2.0.

1. Stil över substans.
2. Attityd är allt.
3. Ta alltid saker till sin spets.
4. Bryt reglerna.

Cyberpunk 2013 som publicerades
1988 och som baseras mycket på Neu-
romancer. År 1990 kom Cyberpunk
2020, och år 2005 utgavs Cyberpunk
V3. Nu är Mike Pondsmith verksam
med det digitala rollspelet Cyberpunk
2077 tillsammans med det polska
mjukvaruföretaget CD Project Red,
som bland annat är känt för spelserien
The Witcher.

Många fans anser att Blade Runner
är favoriten inom cyberpunkgenrens
filmer, mycket tack vare innehållets
futuristiska, förfallna och dystopiska
element, stämning och musik. Kompo-
sitören Vangelis minst sagt passande
musik är magiskt framförd av The New
American Orchestra. Filmen är regis-
serad av Ridley Scott, år 1982. Enligt
rykten på internet sägs Blade Runner 2
vara i görningen.

Ny Ghost in the Shell

Exempel på animerad cyberpunk är
franchisen Ghost in the Shell med
alla dess filmer, TV-serier och annan
media. En spelfilm under samma namn
kommer ut 2017.

Under den senare halvan av 2015
kunde man läsa att ett kinesiskt företag
hade sponsrat en Hollywood-filmati-
sering av Neuromancer med en stor
summa pengar. Fans kan bara hoppas,
be och jubla att "The Sprawl"-trilogin
görs till storbudgetfilmer!

"Electronic Body Music" är ett
kännetecken för musik, ljud och stäm-
ningar inom cyberpunk. Det kan vara
band som bland annat Skinny Puppy,
Ministry, Sigue Sigue Sputnik, Nine
Inch Nails, Front 242, Front Line As-
sembly, Billy Idol, och svenska Rein.

Det är mycket som händer inom
cyberpunkområdet på många olika
fronter, och åtminstone jag hoppas på
att utvecklingen fortsätter.

TORBJÖRN VIKSTRÖM

Ghost in the Shell (2017)

Ghost in the Shell (1995)

Neuromancer

Blade Runner

Sympathy for the devil

... eller en cynisk syn på mig själv och min syn på världen

”Please allow me to introduce myself...” som han den där sångaren med de stora läpparna sjöng en gång i tiden. För er som inte är bekanta med konceptet ”Cynical Content” kommer här en kort presentation av mig själv, mitt sätt att skriva och kanske en inblick i det burtoneska* ”lustiga huset” som är min hjärna. För er andra som känner till formatet är detta mest ett filler-avsnitt i väntan på reguljära sändningar.

Jag är en ganska kreativ människa på många sätt – jag är däremot något bakbunden av både min kropp, mitt psyke och mitt djupa förakt för den där odrägliga företeelsen som kallas verkligheten och dess rätt överflödiga befolkning av sådana där människor. Mitt något trubbiga sätt att kombinera mitt kreativa behov med min kropps begränsningar och verkligheten runt omkring mig för att mildra dem med varandra är genom något vi för anständighetens skull kan ta och kalla osmos. Med andra ord skriver jag ”rants”, utläggningar, syrliga iakttagelser och ibland öppna hatbrev till världen och det som sker i den.

Jag ser oftast världen genom ett par solglasögon och illa dolt förakt som till stor del beror på att jag som de flesta andra människor tycker att den är extra orättvis mot just mig. När jag tagit mig tiden att jaga upp mig lite extra över något men fortfarande behåller skärpan blir det vad vi (jag och rösterna i mitt huvud eller så) kallar en Cynical Content eller i korthet ”en Cynical”. Det kan vara allt från föräldrar som kanske inte borde vara det

eller grannar som tränar elefantkastning nattetid, till varför vi har politiker som undrar varför de har en röv mitt på armen.

Få saker undgår mitt väldigt jämlika förakt då jag inte diskriminerar utan lika gärna skäller på Svensson för att han är för mellanmjölk som på högljudda politiskt engagerade individer som viftar med valfri fana, för att de inte gör det rätt. Bästa beskrivningen av mig kommer från en av mina gamla kompisar från den tiden man arrangerade på ungdomsgårdar: ”Han är inte rasist, han hatar alla lika mycket”. Kunde inte sagt det bättre själv, Mandi. På frågan om det verkligen är hälsosamt att driva sig själv till vansinne för att kunna skriva tillräckligt bra får jag väl svara ett rungande ”nja”. Dock är det här mitt kreativa utlopp och i längden är det mesta kreativa man gör bra för själen om inte annat och det tillför något som folk ibland behöver, nämligen en ventil.

Jag är absolut inte någon hippie-tomte som plockar träd och kramar blommor och tycker att allt blir bra bara vi håller hand och sjunger Kumbaya. Jag vet ett och annat om att vara förbannad, det är både hälsosamt och behövt även om det bara är by proxy. Känslan av att veta att man inte är ensam om att ha funderat över om man kan komma undan med att handgripigt kasta ut någon från balkongen eller slå av huvudbrytaren till grannens lägenhet då de spelat samma låt sexton gånger i rad på en volym som får DINA fönster att skallra gör det lättare.

Visst har jag blivit anklagad för att

”Jag är absolut inte någon hippie-tomte som plockar träd och kramar blommor och tycker att allt blir bra bara vi håller hand och sjunger Kumbaya.

vara både det ena och det andra och fått höra att jag sprider hatbudskap men... ”here’s the thing”, det är kvalificerat skitsnack från deras sida och det är bara att plocka fram en skyffel om det ligger för en att sprida sådan dynga. Den sortens attityd som säger att det inte är okej att bli förbannad är precis vad som gjorde mig till cyniker till att börja med. Hela resonemanget att man bara ska älska utan att tillåta sig själv att hata ibland är som att påstå att man kan äta utan att skita.

Så det är vad jag gör och varför. Jag kanske inte går och skiter åt er när ni ätit men jag visar att det är okej att bli förbannad ibland. Den varma känslan i magen när någon annan sågar något man själv stört sig på är lika mycket värd som en stor hippietomtekram och i värsta fall har jag distraherat någon ett par minuter och kanske till och med fått dem att skratta. Ack Ove.

RONNIE BERG

Fotnot:

* Regissören Tim Burton är känd för sin säregna goth-stil där han ofta även förvränger verkligheten på något sätt.

Robotkamp på universitetet

Pingisbollar och trilskande robotar utmaningar för robotbyggarna

Kulturvinkeln besökte teknisk fysiks robottävling, där åtta lag möttes för att göra upp om vinsten inför storpublik, ledda av konferencieren Patrik Norqvist. Tävlingen skedde på en arena kallad Ultragonen, som var indelad i fyra sektorer och där robotarna kunde förflytta sig mellan sektorer genom att antingen köra över en pyramid i mitten av arenan eller över gungbrädor mellan sektorerna.

Lagen möttes först fyra och fyra i heat-tävlingarna, där robotarna först skulle försöka följa en svart linje på egen hand, och därefter med styrning av lagmedlemmarna hämta pingisbollar och placera ut dem på olika ställen för att samla poäng. En vinnare i varje heat gick direkt vidare till A-finalen medan de lag som kom tvåa och trea i heaten fick mötas i B-finalen för att där avgöra vilka två ytterligare lag som fick gå vidare till A-finalen. Det lag som kom sist i varje heat åkte ut.

I första heatet var tyvärr Rusty 9000 tvungna att ställa in sitt deltagande, eftersom ett batteripack kortslöts strax innan tävlingen skulle starta. Därmed hade alla övriga lag en garanti att gå vidare, och tävlingen kom att handla om vilket av lagen som fick gå till A-final. Den platsen vann Killed the cat, som plockade poäng efter poäng, men dock fick en del poängavdrag för osportsligt beteende mot andra robotar. Heatet slutade med poängställningen 34 poäng för Killed the cat, 21 poäng för Techno-X och 16 poäng för Null pointers.

Robothyss

I andra heatet hade vinnaren ännu större poängmarginal, medan kampen om andraplatsen var desto jämnare. Det var nämligen endast ett lag som lyckades placera ut några bollar, och det var Space invaders. Artificial stupidity tycktes inte riktigt få det att fungera med bollarna, utan lade

istället tiden på att ställa till med hyss genom att knuffa iväg de bollar som Space invaders hade lagt ut. Vad gjorde de andra robotarna, Comfortably null och π :s of cake? Jo, de hade slutat fungera och deras lag höll frenetiskt på att försöka reparera dem. Slutpoängen för Space invaders redovisades aldrig, för den var så uppenbart mycket större än noll, vilket var den poäng som alla andra lag uppnådde.

För att avgöra vilka två av lagen Artificial stupidity, Comfortably null och π :s of cake som fick gå vidare till B-finalen hölls en extra tävling. Ett rör placerades ut i mitten av Ultragonen, uppe på pyramiden. De två lag som efter 90 sekunder kommit närmast att placera sina bollar i röret fick gå vidare. Inget lag fick dit sin boll, men Artificial stupidity och π :s of cake lyckades få sina robotar att röra sig, vilket visade sig vara tillräckligt för att avancera i tävlingen.

Final med ballonger

I B-finalen möttes π :s of cake, Techno-X, Null pointers och Artificial stupidity. Igen gick tävlingen ut på att placera ut pingisbollar för att samla poäng, men röret uppe på pyramiden gav mycket mer poäng än andra platser. Det lag som hade den översta bollen i röret när tävlingen var slut fick 8 poäng för detta, medan andra bollar i röret gav noll poäng. Tre robotar lyckades ta sig upp på pyramiden: Techno-X, Null pointers och Artificial stupidity. Likt herren på täppan knuffades och gruffades det, tills endast Techno-X var kvar där uppe. Artificial stupidity

tappade både bollarna och ett av hjulen medan Null pointers nöjde sig med att tappa armen. I slutändan gjorde Techno-X och Null pointers tillräckligt bra ifrån sig för att få de två sista platserna i A-finalen.

I den sista och avgörande tävlingen tilldelades varje lag en färg. Det placerades ut fyra ballonger av varje färg runt om i Ultragonen, och varje robot utrustades också med ballonger av de övriga lagens färger. Det lag som först lyckades smälla alla ballonger av sin färg vann, och tävlingen urartade snart till en hög med robotar som försökte smälla ballongerna på de andra utan

att samtidigt ge dem åtkomst till sina ballonger. Utrustat med en kaktus var Space invaders det lag som först lyckades smälla alla sina ballonger, men det tog både laget, tävlingsledningen och publiken ett par sekunder att förstå att alla ballonger var borta. Sedan utbrast jublet – det var nog många i publiken som kände att ”hemmalaget” hade vunnit. Vinsten var 5000 kronor att köpa elektronikkomponenter för, sponsrat av Algoryx, nästa år kan man nog därför se en ännu bättre insats från Space invaders.

TEXT & FOTO: SANDRA MATSSON

LAGEN I ROBOTTÄVLINGEN

Lag Killed the cat

Om laget: Studenter på fysikerprogrammet och teknisk fysik. Vann kvältävlingen i februari.
Om roboten: 5-hjulig, stor robot med ”industrial grade”-rakblad på armarna.

Lag Techno-X

Om laget: Elektronikintresserad läkarstudent, vars bror är teknisk fysiker.
Om roboten: Armen kan hålla tre bollar i taget.

Lag Rusty 9000

Om laget: Studenter på civilingenjörsprogrammet i bioteknik.
Om roboten: Bär med sig alla pingisbollar samtidigt.

Lag Null pointers

Om laget: Går andra året på Minervagymnasiet. Deltog förra året och vann då B-finalen.
Om roboten: Byggs färdigt under tävlingens gång.

Lag Space invaders

Om laget: Förstaårsstudenter på teknisk fysik.
Om roboten: Konservativt byggd för att vara ganska bra på mycket. Tål lite stryk.

Lag Artificial stupidity

Om laget: Högskoleingenjörer i elektronik och datorteknik.
Om roboten: Roboten hade inte testats innan tävlingen. Hjulen är olika modeller.

Lag Comfortably null

Om laget: Civilingenjörsstudenter inom teknisk datavetenskap.
Om roboten: Började byggas strax innan tävlingen, består till stor del av silvertejp och kartong.

Lag π :s of cake

Om laget: Sex förstaårselever från Minervagymnasiet.
Om roboten: Styr med piltangenter istället för handkontroll, old school.

Robottävlingens fader berättar

En fredagseftermiddag i april anordnades teknisk fysiks robottävling för femte året i rad. Besökarna bjöds på en spännande show, kreativt utformade robotar och, inte att förglömma, gratis tårta. För de deltagande lagen var detta kulmen av många veckors hårt arbete med elektronik, programmering, strategi och 3D-utskrifter, som för ett lag förvandlades till triumf medan övriga fick se sina robotar besegrade.

Krister Wiklund, biträdande programansvarig på civilingenjörsprogrammet för teknisk fysik, berättar hur robottävlingen kom till:

– 2010 införde jag robotik och elektronik i utbildningen och året efter startade Jens Walker, en student vid programmet, teknisk fysiks robotverkstad. Det var ett gäng engagerade studenter från teknisk fysik och även andra program som på kvällstid byggde saker. Det tyckte jag var så fränt att vi ska baske mig göra en tävling!

Teknisk fysik sponsrade då med elektronik och robotar och det startades ett studentprojekt där studenterna själva planerade för tävlingen och dokumenterade processen. Under det första året fick bara lag bestående av tekniska fysiker vara med i tävlingen.

– Det fungerade så bra och vi såg att det kan göras ännu bättre och sedan dess har det utvecklats.

Många lag ställde upp

I år deltog lag från många olika utbildningar, inte bara teknisk fysik. Bland

annat fanns tre lag med gymnasieelever.

– I år valde vi att bjuda in gymnasieskolor. Vi kontaktade Dragonskolan, Midgårdskolan och Minervagymnasiet och fick respons från dem. Ett lag från Midgård och två lag från Minerva ställde upp, berättar Krister.

Från början var tio lag anmälda, men en utslagstävling i februari minskade antalet till åtta. Här fick varje lag ett arduinokort – en slags programmerbar styrenhet – och fyra stycken servomotorer. Med detta och sin kreativitet skulle lagen bygga en robotarm som kunde klara av en given uppgift: att plocka flaggor på tid.

– Det var jätteroligt att vi hade fler lag än vi behövde, men vi vet att vi bara kan ta max åtta lag, annars blir tävlingen för lång i finalen.

Ett av lagen som slogs ut ur tävlingen i februari fick dock en ny chans då ett annat lag drog sig ur tävlingen sent. Null pointers, ett lag bestående av andraårselever från Minerva, kunde då ställa upp med kort varsel.

– Det var jättekul att ha med dem. De är väldigt kreativa killar. Det är vad jag tycker var absolut roligast i år, att vi har haft så många olika lag. Tävlingen har gått från att vara en intern tävling inom teknisk fysik till att ha med en massa olika program. Vi har till och med ett lag från läkarprogrammet!

Ny tävlingsarena

De första åren hölls Robottävlingen i Naturvetarhusets ljusgård, men allt

eftersom åren gått har mer och mer publik lockats att titta på tävlingen.

– Det har varit så trångt att folk har kommit dit en timme före start för att få plats. Därför flyttade vi tävlingen till Mit-huset i år, säger Krister.

Platsen där årets robottävling hölls, tidigare plats för fiket Mitum, är nu under ombyggnad till en ny fokusmiljö under ledning av Mats Johansson. Tanken är att det ska bli en flexibel mötesplats för studenter, lärare, forskare och näringsliv där de kan inspirera eller låta sig inspireras av kunskap och projekt, stora som små, där robot-tävlingen är ett sådant projekt.

– Vi har fått otroligt bra uppbackning från Mats Johansson som är koordinator för fokusmiljön. Han lyckades få in oss dit trots att fokusmiljön inte är klar än. Tack vare Mats hade vi den här arenan och öste på rejält! Star Audio var där och hjälpte till med musik, effekter och rökmaskin. Vi ska försöka söka medel så att vi kan fortsätta satsningen.

Kreativ problemlösning

Alla som någonsin har anordnat ett event vet att saker inte alltid går som planerat. Detsamma gäller robottävlingen, som dock redan från starten för fem år sedan utgått från att det inte går att ha helt perfekta planer som täcker in varje möjlighet – för så fungerar inte verkligheten.

– Det hela går ut på att man ska ha en lösning som klarar av olika förhållanden, men det gör ju att det ställs

väldigt svåra krav på lagen och det kan bli mycket frustration. Det jag ville få in i tävlingen var den här kreativa delen: att få ett uppdrag och lösa det på en begränsad tid. Jag personligen gillar lösningar som är robusta. Lösningar som inte är specialdesignade för att vara perfekta till ett visst problem utan kan vara tillräckligt bra för många olika problem, förklarar Krister.

En av de utmaningar deltagarna möttes av var det autonoma tävlingsmomentet, där robotarna av sig själva skulle kunna följa en svart linje på

papper. Det visade sig under tävlingen att även de robotar som hade klarat uppgiften galant tidigare inte längre kunde känna igen linjen.

– Det blev för stor variation. Miljön var inte samma som de hade övat i.

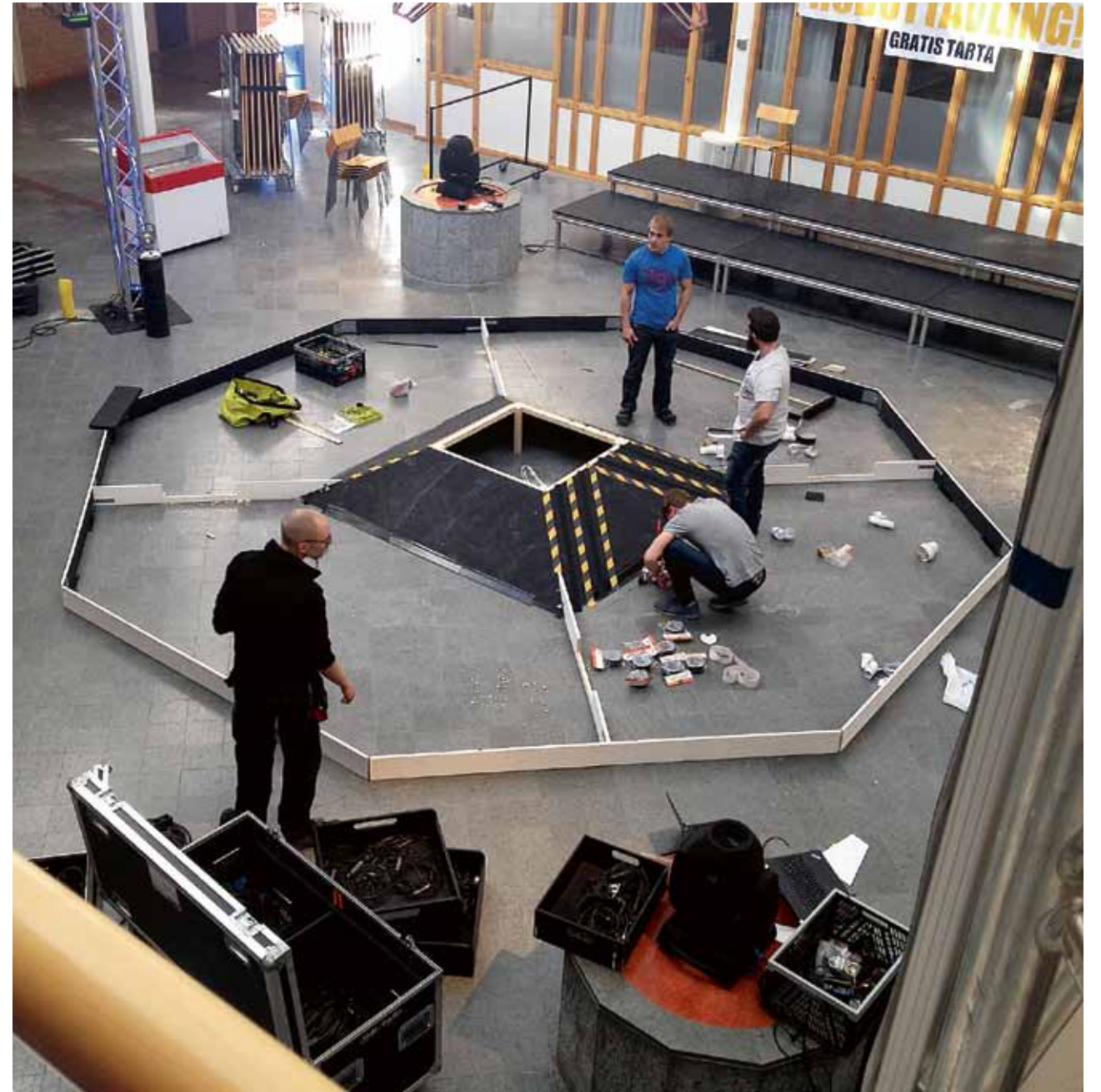
Även teknikstrul kan uppstå oväntat och ställa till det för de tävlande. 30 sekunder innan tävlingsstart fick laget Rusty 9000, bestående av studenter inom Bioteknik, kasta in handduken. Deras batterier till servostyrningen hade nämligen kortslutits av okänd anledning.

– Det var jättetråkigt, de hade en väldigt bra robot. Men de får prova igen nästa år.

Robottävlingen kommer även i framtiden att organiseras av teknisk fysik. Kanske kommer samma arena att användas, men uppdragen kommer att modifieras.

– Vi har redan suttit ner med de lag som var med i år och fått idéer till nästa års tävling, avslutar Krister.

TEXT & FOTO: SANDRA MATTSSON

The Blue Highway

Min första krönika kan inte handla om något bättre än Blå vägen, eller The Blue Highway - Sveriges svar på Route 66 - som den kommer att bli mer känd som.

Blå vägen har av någon anledning fastnat i mitt hjärta. Det kan bero på att min far, på den tiden då jag var en liten unge, fick äran att vara Barbro ”Lill-Babs” Svenssons chaufför till invigningen av vägen. Lill-Babs skulle nämligen inviga en del av den och pappa skulle få vara med. Pappa, som då hade taxi, fick åka hem till Lill-Babs för att sedan sköta hennes transport upp hit. Då pappa kom fram till henne visade det sig att Lill-Babs, hennes familj och deras goda vänner var mitt uppe i en grillkväll med helstekt gris. Men som vi så väl känner henne, gästvänlig, så togs min pappa in bland gästerna och fick plats vid bordet. Pappa var således försvunnen hemifrån ett antal dagar.

På den tiden var det ju heller inte så lätt att nå varandra. Mobiltelefonen var knappt påtänkt och jag minns att mamma gick hemma och funderade över om gubben skulle komma hem. Lill-Babs var ju rätt attraktiv. Blå vägen tog efter det plats i mitt minne och hjärta. Pappa hade ju fått vara en del av den. Det kan nämnas att han och mamma kort efter detta också skilde sig. Men det var nog av andra anledningar.

Ett måste

Route 66 är, för den som inte känner till den, en lämplig resväg och upplevelse om man vill se Amerika på ett unikt sätt. Från början var sträckningen från Adams- och Michigan Avenue i Chicago västerut till Santa Monica-piren i Kalifornien. Idag reser man bara kortare bitar av den, då mycket har byggts om och försvunnit. Men många av de kvarvarande sträckorna bjuder på kultur- och naturupplevelser

som på många sätt också påminner om just Blå vägen. Stora som små köpcentrum och naturparker är exempel på sådant som växt fram sedan Route 66 byggdes 1926.

För amerikaner och ressigna turister från övriga världen har Route 66 blivit ”ett måste” att resa genom någon gång under sin livstid. Den är också betydelsefull ur ett populärkulturellt perspektiv, vilket märks genom att det skrivits sånger och spelats in filmer där sträckan och vägen finns i centrum, men den har även gjort att ekonomin och arbetstillfällena har förbättrats för den lokala befolkningen vilket är av stor betydelse.

En modern turistväg

Blå vägen, eller The Blue Highway som jag gärna säger, startar i Mo i Rana i Norge invid Atlanten. Sedan färdas du genom Sverige och Finland till målet Petrozavodsk i Ryssland där också den vackra Onegsjön finns. Mellan Umeå och Vasa väntar en resa över Kvarken där du erbjuds god mat och alla bekvämligheter. Ett äventyr på sammanlagt 151 mil.

För er som ännu inte är närmare bekant med The Blue Highway kan jag berätta att den från begynnelsen är en tusenårig historisk vandringsväg. Under nästan hela resan erbjuder den vatten vid sin sida, såsom älvar, sjöar och hav, och likt Route 66 erbjuder

MIKAEL ”BIG PAPA” BERGSTRÖM

Gör: Jobbar på Norrlands Universitetssjukhus som administratör och vaktmästare

Fritidsintresse: Motorcykelkulturen
Vill: Göra Blå vägen till Sveriges motsvarighet till Route 66 och kommer i sommar att resa med motorcykel på Blå vägen genom Norge och Sverige och rapportera från resan via sin motorblogg bigpapa.se.

” Under nästan hela resan erbjuder den vatten vid sin sida, såsom älvar, sjöar och hav, och likt Route 66 erbjuder den även fantastiska naturupplevelser.

den även fantastiska naturupplevelser. Kulturfestivaler, idrottsarrangemang, marknader och folkfester är återkommande under hela resan. Varje land eller landsdel erbjuder olika saker utifrån sin kultur och historia vilket gör utbudet unikt. Teater, musik och museum av olika slag, alltid finns något som tilltalar. Högskolor och gymnasier ger dessutom ett innehållsrikt studentliv i de olika städerna.

En modern turistväg som The Blue Highway ger även en ekonomisk tillväxt och skapar arbetstillfällen för den lokala befolkningen utmed vägen. Den är såklart också en betydande väg för såväl handel som industriell utveckling vilket är viktigt då befolkningen i städerna successivt ökar.

Under sommaren 2016 kommer jag att uppfylla en av alla mina drömmar: att på min motorcykel få åka åtminstone den norska och den svenska delen av The Blue Highway.

Att få ta del av två av de fyra ländernas natur, kultur och mångskiftande utbud blir därför en spännande semesterresa.

MIKAEL ”BIG PAPA” BERGSTRÖM

Musikaliskt vänutbyte

... när Würzburg goes Umeå

FOTO: HANNA RINDESKOG

FOTO: FRIDA SÖMSKAR

Magda Andersson

FOTO: HANNA RINDESKOG

En givande resa

Würzburg goes Umeå gav Magda Andersson mer musikaliskt självförtroende

I februari gästades Umeå av åtta musiker från vänorten Würzburg i Tyskland. Tillsammans med sju svenska musiker spenderade de här en vecka ihop för att arbeta och utbyta erfarenheter med varandra. Veckan avslutades med en gemensam konsert och i april reste i sin tur åtta svenska musiker till Würzburg för en motsvarande utbytesvecka. Bakgrunden är det EU-finansierade utbytesprojektet Würzburg goes Umeå som organiserats i samarbete mellan de tyska kulturföreningarna Stadtjugendring Würzburg, Würzburger Rockgemeinschaft "WüRG" och Kulturföreningen Kretsen i Umeå. I projektet har även ett medieteam ingått och deras uppgift har främst varit att dokumentera utbytet men de har också funnits som

en resurs för banden och kunnat skapa pressbilder, enkla musikvideos och annat material.

– Projektet går ut på att musiker upp till 26 år från respektive stad fått lära känna varandra, skapa samarbeten, samtala om likheter och olikheter, genomföra konserter tillsammans och utvecklas både konstnärligt och personligt, berättar Magda Andersson som är en av de svenska artister som deltagit i projektet. Kulturvinkeln tog tillfället i akt att prata med henne om projektet och livet som musiker.

Ringar på vattnet

Magda Andersson beskriver sig själv som en rättfram person som vet vad hon vill och med alldeles för många idéer för att hinna med att genomföra alla.

– I grunden är jag vismusiker, jag vill ge lyssnaren berättelser att bära med sig och texten är alltid det centrala i min musik. Det handlar om att med små medel beröra, något ska kännas vare sig det är tung sorg eller pirrig förälskelse.

Hon har tidigare spelat mycket i just Tyskland med ett av sina stora musikprojekt, piratbandet Ye Banished Privateers, men i Würzburg-projektet deltar Magda med sitt soloprojekt Magda Andersson med band och hon tycker att det är en helt annan sak att nu få turnera utomlands som soloartist.

– Jag har turnerat mycket både med Ye Banished Privateers och som soloartist i Sverige men det är en stor utmaning för mig att stå på scen och sjunga textbaserad musik på svenska för en publik som inte begriper ett ord.

FOTO: HANNA RINDESKOG

FOTO: HANNA RINDESKOG

” Det är en stor utmaning för mig att stå på scen och sjunga textbaserad musik på svenska för en publik som inte begriper ett ord.

FÖLJANDE BAND OCH ARTISTER INGÅR I PROJEKTET WÜRZBURG GOES UMEÅ

- Magda Andersson med band – Sverige
- StrongHeart – Sverige
- Joe Fiddle – Sverige
- Devil May Care – Tyskland
- Hazel The Nut – Tyskland

Insikten så här långt är att musiken i sig är ett tillräckligt tydligt språk och att mitt uttryck berör publiken även utan det jag säger med ord. Det är häftigt och min ambition är att turnera mer internationellt även med mitt soloprojekt.

Hon säger att projektet gett henne större självförtroende kring att det går att turnera med soloprojektet men också att det gjort det möjligt att knyta viktiga kontakter för att kunna göra det.

– Själva projektet är avslutat nu men vi kommer att behålla kontakten och troligtvis får den här erfarenheten ringar på vattnet.

För Magda är det just de nya vännerna, de nya kunskaperna, den vidare världsbilden och all inspiration som varit den stora vinsten med projektet.

– Vi är så olika som musiker och personer och ändå har vi kunnat skapa

bra saker både konstnärligt och som vänner, berättar hon.

Texten är viktig

Det var när Magda var 16 år som hon bestämde sig för att satsa på att bli musiker men intresset för musiken hade väckts redan tidigare.

– Jag är väldigt passionerad av mig, när jag intresserar mig för något är det all in som gäller. Halvfart finns inte. Jag har sjungit framför spegeln genom hela barndomen, men när jag började spela gitarr som tolvåring kom jag på att jag kunde göra egna låtar, det lät förfärligt, men ändå... Jag bestämde mig för att bli musiker när jag var 16 och har jobbat mot det sedan dess.

Texterna är viktiga för Magda och hon brukar därför räkna sig till visgenren även om soundet inte alltid stämmer överens.

– Soundmässigt är det inte traditio-

nell visa jag spelar, utan vispop eller folk/pop men jag brukar räkna mig till visgenren eftersom jag lägger så stor vikt vid orden och på hur jag behandlar dem när jag sjunger. Jag vill skriva texter som alla kan känna igen sig i och relatera till på något sätt. Det handlar ofta om de stora ämnena som kärlek, vänskap, vilken väg man väljer i livet. Mina låtar är inte uppenbart politiska, men jag är feminist och låter det genomsyra berättelserna och budskapen.

Bra att vara flexibel

Förutom Sverige och Tyskland har Magda turnerat en del i de andra nordiska länderna och hon berättar att verklighetens turnéer ofta är ganska långt ifrån det lyxiga turnéliv myten ibland vill ge sken av.

– Arrangörer är för det mesta trevliga och glada att ha oss där men obekväma restider och tvivelaktiga

boendelösningar är inget ovanligt, men det är också en del av charmen. Det är ju sällan särskilt glamoröst, säger hon med ett skratt.

Däremot blir hon rörd då hon tänker på det mottagande de får från framförallt publiken.

– I Tyskland har vi i Ye Banished Privateers en fantastisk publik, de har startat en fanclub och hittar ofta på små överraskningar till oss och det är djupt rörande att bandets musik betyder så mycket för dem.

Hon beskriver förutsättningarna i Tyskland jämfört med Sverige som ganska likvärdiga.

– Den stora skillnaden skulle jag säga är att den tyska publiken köper skivor på ett sätt som den svenska inte gör, vilket förstås ger bättre förutsättningar men i övrigt är det nog ungefär detsamma, att pengar alltid är det stora problemet. Det är enklare att försörja sig som musiker om man jobbar flexibelt och i flera olika projekt snarare än att satsa allt på ett band som måste ”slå igenom”.

Hon säger även att det kan vara påfrestande och stundtals väldigt ensamt att köra sitt eget race och hon är tacksam för sina medmusikanter som hon berättar ställer upp och peppar när det blåser motvind.

Att projektet Würzburg goes Umeå

nu avslutats med en konsertkväll i Würzburg motsvarande den som var i Umeå betyder inte att det blir lugnare i Magdas schema. När musikerna i hennes soloprojekt reste tillbaka hem till Umeå reste Magda vidare till Rastede där hon mötte upp sina piratvänner för att turnera med dem och även då hon kommer hem har hon planer inbokade.

– Efter turnén kommer jag att på allvar planera för skivsläpp av mitt första fullängdsalbum Korska Gränser! Produktionsjobbet är i sitt absoluta slutskede och nu återstår bara att få iväg materialet till firman som pressar CD:n och sedan att ställa till med releasefest, avslutar Magda.

ELIN LARSSON

MAGDA ANDERSSON

Ålder: 25
Gör: Musiker och låtskrivare
Spelar/sjunger i: Magda Andersson & Helhjärtat, Ye Banished Privateers
Började med musik: Jag minns inte exakt hur det började men sedan dess har jag i varje fall inte kunnat sluta.
Drömmer om: För mycket.
Gör helst en ledig dag: Pysslar med mina växter eller umgås med vänner.
Så ser min karriär ut om tio år: Hittills har jag halkat in på sånt jag aldrig kunnat föreställa mig genom att anta alla utmaningar som ger mig rätt magkänsla. Så planerar jag att fortsätta så det är ärligt talat omöjligt för mig att säga. Som ett galet kreativt äventyr hoppas jag, men jag vill också kunna kombinera det med ett lugn. Som en fast punkt i form av ett tryggt hem och fungerande privatliv.

Spretig och tystlåten festival

Intryck från årets Umeå Open

Sabina Ddumba

Torsdag

Det var knappt att en märkte att en så stor festival kickades igång men med makten i min hand i form av penna och anteckningsblock skulle denna musik-älskande metalhead (före detta punkare) bevaka Umeå Open. Visste inte vad jag skulle kunna förvänta mig då detta var första besöket på denna festival men mina tankar inför Umeå Open var spretiga, så blev även den övergripande upplevelsen i stort. För inte var det en festival för den med ett eller flera funktionshinder, kan konstateras. Festivalens utspridda lokalisering stal både tid och energi från flera musikupplevelser men bortsett från det öppnades Umeå Open med det stora namnet Sabina Ddumba. Hon pratade inte sönder utan körde på låt efter låt. Sabina Ddumba gav en fläkt och en känsla av 70-tal med sin fantastiska röst. Precis lagom ljussättning ramade in den behagliga känslan i framförandet. Det var bara att luta sig tillbaka och njuta eller stå i publikhavet och gunga med. Jag blev dock förvånad över att ett så pass stort namn inte drog fler till publikhavet än ett knappt halvfullt Idun. Jag vandrade sedan från Idun till Äpplet där LASH = Hip-hop has no gender redan höll igång för fullt

och de visade verkligen med råge att hiphop inte har något kön. Grym kontakt med publiken, och de levererade skickligt sina underbart uppkäftiga texter. Michel Dida och Erik Lundin stod näst på tur, de var inget för den hjärtsjuka. Basgången fyllde kroppen som en extra resonanslåda. Vi får vara glada att byggnaden inte hade några sprickor i grunden för då hade den nog kollapsat men kanske fick den det på grund av basvibrationerna. Jag blev dock inte direkt imponerad bara för att de överkompenserade med basgång.

Rein

Fredag

Lesra gav exakt det en förväntade sig. De är den perfekta medicinen mot irritationen över Guitars dörrvaktens bemötande. Efter några minuter Lesra var en i fin och glad form igen för att traska vidare i festivalutbudets djungel. På Vävens öppna scen stod Rein, två tjejer med grymt tungt synthbeat. Jag såg flera som inte kunde låta bli att stampa takten fast detta inte direkt var deras musikgenre. Helt klart medryckande. Refused levererade fullt ös, energi, svett och grym musikupplevelse, och nostalgifaktorn var ett faktum för en gammal punkare. Hardcore ska upplevas live, helt klart. Men hur

besk var inte smaken att låta Refused (hardcore) hålla till i Balticgruppens Blackbox på den kritiserade Väven, och kritiken lät heller inte vänta på sig.

Henry Chapman

Lördag

Star Wars-nörden inom mig myste när Judges spelning inleddes. Självklart förekom det mosh/pogo-dans som sig bör. Tycka vad en vill om den förekomsten men det ger ändå något till konsertupplevelsen inom denna typ av musik. Jag myste till fullo och glömde fullständigt bort att göra stödanteckningar. DS-13, bandet med klar punk/hardcore-stämpel, spelade efter Judge och jag är både glad och stolt över att Umeå är hemorten för detta band. Umeå levererar otroligt mycket bra musiker inom subkultur. Till sist kan en likställa Henry Chapman med Ulf Dagerby? Gillar en den ena är det lätt att gilla den andra. De som inte kom till Vasakyrkan missade något! Vet inte om det är för att jag har kommit i den åldern men det var en behaglig avslutning på festivalen för min del och jag var nöjd över valet av avslutande band. Hög kvalitet för öronen att ta del av.

SALLY DANIELSSON

Fotboll, Stockholm och Go'kväll

Fullt upp för autografjägaren Jani Perkiö

För Jani Perkiö har det varit en aktiv period sen vi träffade honom sist. Mest nöjd är han över att ha fått träffa Bahar Pars som var i Umeå för att gästa SVT:s Go'kväll. Ytterligare en stor sak var att Jani i samband med att Helsingborgs IF spelade match mot Hammarby i Stockholm åkte ner för att träffa tränaren Henke Larsson och dennes son Jordan Larsson på Tele2 Arena.

– Det var kul att vara i Stockholm. Jag fick tips av en kompis att Henke och Jordan skulle vara där och han visste var man kunde träffa dem. Jani berättar att han redan nu planerar ännu en resa ner till Stockholm den 1 augusti då han ska försöka träffa Whitesnake. Sen sist har han även hunnit få svar från Martin Andersson som spelar Bert Ljung i Bert-filmerna och

som Jani skickat brev till. Även den amerikanske jazzpianisten Chick Corea har besvarat Janis brev och Jani berättar att han har flera personer på gång som han ska skicka post till. – Jag har en lista på vilka jag vill ha ifrån London, Rowan Atkinson och Daniel Craig bland annat, avslutar Jani.

ELIN LARSSON

JORDAN LARSSON

HENKE LARSSON

JANI PERKIÖ
Ålder: 29
Bor: I Umeå
Yrke: Lokalförare
Hobby: Umeås mest aktiva autografjägare

ASHA ALI

BAHAR PARSW

KAYO

MARTIN ANDERSSON

CHICK COREA

FOTO: MARLENE HOLMGREN

Den eviga musiken

Queenie återupplivar klassikerna

Ganska ofta möts man av åsikten att all musik som gjordes förr var bra, vanligen i kombination med det besvikna konstaterandet att musiken idag inte är det. Jag tror att det är en både allt för optimistisk och pessimistisk åsikt. Det må kunna kännas som att all musik från förr var fantastisk – något som rimligen beror på att all ”skräpmusik” från förr glömts bort medan den eviga musiken överlevt och idag upplevs som helheten av musiken som gjordes förr. Enligt samma logik behöver vi bara ge det 20 år för att ”skräpmusiken” som vi ser som dagens helhet ska filtreras bort och då sitter vi där och tycker ”Varför görs det ingen bra musik nu för tiden?”

Men den där musiken från förr, den eviga. Kring dessa artisters och bands minne uppstår ibland fenomenet tributeband som i större eller mindre utsträckning personifierar banden ifråga för att föra minnet och upplevelsen vidare. Ett av dessa band är Queenie och för mig som varit en aning bitter över att ha fötts för sent ända sedan jag insåg storheten med Queen blev det nu lite av en revansch då tributebandet gästade Umeå. Plötsligt var det som om jag trots allt fick ta del av Queens storhet och när Queenie i början av första akten spelar ”Who wants to live forever” är det smått ma-

giskt och gåshuden är ett faktum. Men trots detta fanns hela tiden en bitter bismak.

Något som skaver

För vid sidan om allt som är bra: arrangemanget, musikerna, sångaren, scenkläderna och naturligtvis den stora stora musiken som går rakt in i själ och hjärta – kort sagt, så gott som allt – finns ändå någonting som skaver. Det är svårt att ta på men det finns en distans som mitt i allt mest bara känns sorglig. Hur bra det än är skaver konceptet i mig. Kanske beror detta på att jag redan har en relation till Queen, för när jag hört tributeband som spelat musik jag inte varit lika bekant med har jag inte slagits med samma motstridiga känslor. Men det känns ledsamt att musiker som i mångt och mycket är lika bra som Queen i framtiden inte kommer att vara ett av dessa eviga band som kommer bli ihågkomna för sin musikalitet. För vem minns ett tributeband? Kanske är det just detta som utgör skillnaden mellan originalen och de som kommer efter.

Ett pärlband av favoriter

Det är en känsla som dröjer sig kvar under framför allt första akten, som lämpligt nog slutar just efter konsertens enda sömnpiller ”Love of my Life”.

När andra akten sedan drar igång är det istället med två av konsertens absoluta höjdpunkter ”You Take My Breath Away” och ”I Want It All”. Därefter bjuds vi på ett pärlband av favoritlåtar som hela tiden ger en ökande känsla av musikalisk tillfredsställelse ända fram till frontalkrocken då bandet mitt i andra akten spelar Little Richards ”Tutti Frutti”. Queen må ha gjort en cover på låten men när ett coverband gör en cover på en cover blir det för mycket metaperspektiv för att man som publik ska hänga med och det var fler än jag som kliade sig i huvudet och undrade var detta kom från. Men efter denna är det åter till ordningen och pärlbandet med guldorn fortsätter och efter att ”Bohemian Rhapsody” kort därpå spelats klart och följs upp av ”Radio Ga Ga” urartar det. Spontan dans utbryter i lokalen som inte har något dansgolv, några i publiken står upp, fler går upp och dansar, fler ur publiken reser sig och när extranumret ”We Will Rock You” spelas står hela publiken upp. När konserten efter ytterligare två extranummer avslutats med ”God Save The Queen” är det med en något euforisk känsla jag lämnar lokalen, och all skavande bismak är som bortblåst. Åtminstone i några timmar.

ELIN LARSSON

Med djur och natur i fokus

Marlene Holmgren fotograferar allt mellan himmel och jord

Namn: Marlene Holmgren
Ålder: 38
Bor: Umeå
Gör: Sjukpensionär
Började fotografera: Under gymnasiet 1998
Fotograferar helst: Fjärilar, natur, fåglar
Vill lära mig mer om: Allt!
Gör helst en ledig dag: Fotograferar och sticker

”Soluppgången vid tretiden på morgonen. Jag beundrade den vackra soluppgången, måsarna skriade runt och jag stod och väntade på att fågeln skulle komma på rätt ställe i bilden. Fotad i Norge, Nord-arnøy.”

För Marlene Holmgren började fotointresset då hon läste estetiska programmet på gymnasiet och sen fortsatte att läsa Ord och bild på Komvux, en utbildning inom fotografering, grafisk bild och journalistik.

– Jag använde det gamla systemet med filmrullar som man framkallade själv. Jag skaffade ett eget mörkerrum hemma hos mina föräldrar där jag framkallade mina egna bilder.

När kameran sen gick sönder slutade Marlene fotografera men så småningom kom lusten tillbaka och hon skaffade sig en digital kompakt-kamera.

– Men jag kände att det saknades något eftersom jag haft en systemkamera tidigare så en tid senare skaffade jag en digital Canon systemkamera och den använder jag än idag.

Hon berättar att hon älskar att fotografera naturen och att utmana sig själv att försöka ta bilder på insekter och djur såsom fjäril och fåglar.

– Jag är själv uppvuxen på landet och jag känner mig hemma i naturen. Jag tycker naturen är så otroligt vacker och drömmer om att få fotografera Island och nya spännande ställen. Jag har även alltid velat fotografera fjärilar i fjärlilshuset i Florida. Jag älskar att fota allt, från stort till smått, mellan

himmel och jord, från insekt till elefant men också människor. Jag älskar att göra något kreativt helt enkelt.

Myror och mygg

Samtidigt är det jobbigaste hon vet just att fotografera i skogen eftersom det kryllar av myror, spindlar och mygg där.

– Jag har fobi för myror och spindlar men närmar mig ändå med kameran och försöker ta bilder trots allt. Kryllar det av myror på marken där jag ska knäppa kort ser det rätt komiskt ut för då stampar jag och rör på benen eftersom jag är rädd för att myrorna ska krypa upp i byxbenen. Myggor är grymma! Står man still har man bergis

fått hundra myggbett! Något bra tips för att undvika mygg har jag dock inte.

Insekterna till trots så har hon många fina fotominnen och ett av hennes favoritminnen är då hon följde med en vän till dennes sommarstuga i Nord-arnøy i Norge.

– Jag vaknade tidigt på morgonen av gryningsljuset, gick ut från gäststugan och möttes av en helt underbar morgon. Måsarna skriade, solen tittade upp i horisonten bland öarna, havet var klart och blågrönt; det var ett otrolig vackert ställe. Jag stod och beundrade den vackra vyn och rusade sen in och hämtade kameran, för en gångs skull hade jag den med mig.

Kameran på rätt plats

Hon berättar att hon annars många gånger har sett något fantastiskt såsom örnar, ugglor eller en älg men inte haft kameran tillgänglig. Ett sådant tillfälle var då hon och två vänner kom körande i en bil.

– Plötsligt fick vi syn på en älg som stod i ett dike fyllt med vatten och gissa var vi hade våra kameror? Jo i bagageluckan. Tankspridda som vi var tvärstannade vi bilen och rusade ut för att hämta våra kameror och försökte ta bilder på ... en bakdel av en rusande älg. Nja, inte jättebra bilder.

Vis av erfarenheten tipsar hon nu istället om att man vid liknande tillfäl-

len ska fortsätta en bit fram innan man stannar för att ta fram kamerorna.

– Vänd sen bilen och rulla ner fönstret och ha kameran redo så att ni kan stanna och snabbt ta bilder. Perfekt!

Marlenes bästa fototips är annars att våga vara kreativ och testa sig fram med olika vinklar men även att ha tålamod.

– Men också att hålla koll på var du står när du fotograferar, jag plumsade ner från en brygga en gång i ett försök att få en bra bild. Nja, det var nog inte den bästa bilden jag tagit, säger Marlene med ett skratt.

ELIN LARSSON

"Jag tycker det är roligt att hitta intressanta former i naturen. Här är en växt som jag tror heter kvanne med massa insekter till på köpet. "

"Här är en sidsvans som smaskar på rönnbär som jag fotade på Carls hem. Det svärmade mängder av dem i träden."

"Kamel i Mickelsträsk, jag tycker det finns lite humor över bilden vilket var rätt passande då kame-len var på bushumör."

"Jag har alltid varit förtjust i tranor och jag minns en gång då jag satt i bilen och klickade på min kamera. Plötslig började de skutta och slita i växter och dansa av ljudet från min kamera, rätt roligt att se."

"Jag älskar att ta bilder på blommor och varför inte ge dem lite gammeldags och stil-lebenaktig känsla. Den här fotade jag på en åker."

"Jag har ända sen barnsben beundrat fjärilar och deras färgsprakande prakt. Jag jagar dem gärna om sommaren men det är inte alltid man lyckas. Denna bild tog jag under vintertid i fjärlshuset, Stockholm. Rummet där fjärlarna var är riktigt varmt och fuktigt men med min envishet och mitt tålamod kunde jag stå där ganska länge."

"En bärfis, jag tycker de är så vackra, trots namnet. Jag fotade den på ön Stora Tuvan utanför Umeå, man finner alltid många insekter på den ön."

"Solnedgång vid Kolbäcksbbron. Jag älskar att gå över bron om sommaren och ta bild på solnedgången, himlen spelar i olika skepnader varje gång man är på bron."

"En ormbunke som jag fotade i Brännland. Jag älskar att se mönster i växter och att se spännande strukturer."

Utmanar turistbilden

Tomas Ponga vet vad han vill och vad som krävs

Tomas Ponga är konstnär och jobbar mycket med både foto, silver, kläddesign och nu även film i sitt konstnärsskap. Kulturvinkeln tog ett snack med konstnären som beskriver sig själv som en mångsysslare vars alla intressen på något sätt berör teman inom det samiska och det subkulturella.

– Det samiska är mitt modersmål och min uppväxt och subkulturen är av stort intresse, jag trivs bra med det.

Han berättar att båda hans föräldrar håller på med konst och silversmide och att det därför blivit ett naturligt intresse även för honom.

– Men det är också för att jag tycker om att designa nytt och komma på lösningar, det är väl därifrån intresset kommer. Det har varit mycket att jag vet vad jag vill göra och vad som krävs för att komma dit. Så jag vet hur jag kan få ut både mina tankar och idéer.

Även om konstformerna till en början kan te sig väldigt olika berättar han att de ibland går att kombinera ganska väl och för Tomas är det viktigt att han själv har kunskap inom konstverkets alla delar.

– Alla konstverk som jag gör bär en bild av vem jag är och jag brukar försöka ta hand om alla delar själv. Det jag designar brukar jag till exempel även fota och göra reklam för, berättar han.

För att utvecklas i sitt konstnärsskap har han även gått olika utbild-

ningar och gjort praktik på bland annat radio och tv.

– Det är väl därifrån mitt intresse för media vuxit fram men sen har jag även gått en medieproducentutbildning i Umeå och en filmproducentutbildning i Kautokeino.

Just nu läser han även en filmutbildning på Burträsk folkhögskola där alla delar inom filmproduktionen går igenom.

– Alla delar är intressanta på sitt sätt men jag tycker bäst om att filma och till viss del redigera.

Ska passa turistbilden

Han berättar att det han vill förmedla med sin konst är lika olika som hans konstnärliga uttryck.

– Det är ju verkligen olika. Allt från vad jag känner just då till en viss sorts design som jag tycker om.

När det kommer till inspirations-

källor betyder hans samiska ursprung mycket.

– Det är en naturlig del i min konst, det är både mitt intresse och en del av vem jag är. Jag använder mig av det i min design, som färger och gamla mönster till exempel. Jag har ganska mycket stormkragar och stora huvor och så vidare men jag kan ibland uppleva att andra inte tycker att det känns så samiskt.

Hur tänker du själv kring det?

– Jag gör min egen konst. Det är inte någonting man kan dela upp tycker jag. Men det är fortfarande ganska mycket kvar av den här turistbilden av samer, att man ska göra knivar och tenntrådsbroderier till exempel, men den stämmer ju inte alltid.

Hitta sina egna vägar

Vi kommer även in på huruvida det går att livnära sig på konsten och Tomas är skeptisk.

– Nja, det går väl inte riktigt fullt ut. Man får ta ganska många andra jobb också för att kunna göra det man vill. Jag försöker ju till exempel utbilda mig inom olika områden och försöker lära mig var och hur man kan visa upp sin konst på fler ställen och på olika sätt så att jag kanske kan starta något eget senare. Det är väl allas dröm egentligen att kunna livnära sig på sin egen konst men ja, det är svårt, avslutar Tomas.

ELIN LARSSON

I nästa nummer av Kulturvinkeln blickar
vi tillbaka på Renhornens Vårkonsert,
Umeås nya festival U Rock och mycket mer!

FOTO: HANNA RINDESKOG

KULTURVINKELN

Följ oss gärna på www.kulturvinkeln.se